

Arrestnummer <i>C 1 1003 / 2024</i>
Repertoriumnummer <i>2024 / 2874</i>
Datum van uitspraak 6 september 2024
Notitienummer griffie
Notitienummer parket-generaal 2023/PGG/2669 2023/VJ11/1104

NA CASSATIE

OS

Hof van beroep Gent

Arrest

tiende kamer
correctionele zaken

2023/PGG/2669 - 2023/VJ11/1104

In de zaak van het OPENBAAR MINISTERIE en van

1. nr.

met Belgische nationaliteit,
geboren
wonende

tegen

1. nr.

met Belgische nationaliteit.
geboren
wonende
- beklaagde -

verdacht van:

als dader of mededader in de zin van artikel 66 Strafwetboek, namelijk:

zij die de misdaad of het wanbedrijf hebben uitgevoerd of aan de uitvoering rechtstreeks hebben meegewerkt, voor de volgende strafbare feiten:

op 29 december 2018

A. ...

op 29 december 2018

B.

Bij inbreuk op artikel 1, strafbaar gesteld door artikel 35, laatste lid, wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren, uitgezonderd bij overmacht handelingen gepleegd te hebben die niet door deze wet zijn voorzien en waardoor een dier zonder noodzaak is omgekomen of zonder noodzaak een verminking, een letsel of pijn heeft ondergaan,

namelijk een Ara ararauna
jachtgeweer.

te hebben neergeschoten met een

op 29 december 2018

C.

Buiten noodzaak een ander huisdier dan de in artikel 538 vermelde te hebben gedood op een plaats waarvan degene aan wie het dier toebehoort, eigenaar, vruchtgebruiker, gebruiker, huurder, deelpachter of pachter is, namelijk een Ara ararauna toebehorend aan
(art. 541, eerste lid, Strafwetboek)

De beklaagde eveneens te horen veroordelen tot bijzondere verbeurdverklaring bij toepassing van artikel 42, 1° Strafwetboek van de in beslag genomen goederen, zijnde een geweer Arizaga juxta posé kaliber 16 ter plaatse in beslag genomen (stuk 11), bestemd/gediend te hebben om het misdrijf te plegen, ervan eigenaar zijnde.

* * * *

1.1 De rechtbank van eerste aanleg afdeling
vonnis van 15 november 2021 op tegenspraak als volgt:

besliste bij

“Op strafgebied

Ten aanzien van

Verklaart de strafvordering ongegrond wat tenlastelegging A betreft.

Veroordeelt voor de vermengde feiten van de tenlasteleggingen B en C:

*tot een **geldboete** van **4000,00 EUR**, zijnde **500,00 EUR** verhoogd met 70 opdecimen.*

Boete vervangbaar bij gebreke van betaling binnen de wettelijke termijn door een gevangenisstraf van 90 dagen.

Verleent uitstel van tenuitvoerlegging wat betreft de geldboete voor een termijn van 3 jaar.

*Verklaart **verbeurd** overeenkomstig artikel 42, 1° en 43 Sw., eigendom van beklaagde en dienstig voor het plegen van de feiten: vuurwapen Arizaga caliber 16.*

Beveelt de teruggave van munitie neergelegd onder OS 2019007571.

Veroordeelt tot betaling van:

- een bijdrage van 1 maal 200,00 EUR, zijnde de som van 1 maal 25,00 EUR verhoogd met 70 opdecimen, ter financiering van het Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en de occasionele redders
- een bijdrage van 20,00 EUR aan het Begrotingsfonds voor juridische tweedelijnsbijstand
- een vaste vergoeding voor beheerskosten in strafzaken. Deze vergoeding bedraagt 50,00 EUR
- tot de kosten van de strafvordering tot op heden begroot op 57,59 euro

Op burgerlijk gebied

Verklaart de eis van de burgerlijke partij toelaatbaar en gegrond in de volgende mate:

Veroordeelt beklaagde om als schadevergoeding te betalen aan de burgerlijke partij de som van: zevenduizend tweehonderdvijftig euro (7250,00 EUR) definitief, te vermeerderen met de vergoedende intresten vanaf 29 december 2018 tot op heden en de gerechtelijke moratoire intresten vanaf heden tot de dag van de volledige betaling.

Veroordeelt om als rechtsplegingsvergoeding aan te betalen de som van 1170,00 EUR (art.1022 Gerechtelijk Wetboek - art.1 tot 13 Wet van 21/4/2007 - art.162 bis - 194 Wetboek van Strafvordering).

Wijst meergevorderde af."

1.2 Tegen dit vonnis van 15 november 2021 werd hoger beroep ingesteld door het afleggen van een verklaring en het neerleggen van een grievenformulier op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg op:

- 13 december 2021 door de beklaagde tegen alle beslissingen van het vonnis;
- 14 december 2021 door het openbaar ministerie.

2.1 Het hof van beroep te besliste bij arrest van 3 mei 2023 op tegenspraak als volgt:

"Beslist op grond van de hoger vermelde redenen, binnen de perken van de hogere beroepen zoals hiervoor bepaald, als volgt:

Het tussenarrest van 4 januari 2023 verder uitwerkend;

Verklaart de hogere beroepen en het incidenteel beroep ontvankelijk;

Op strafrechtelijk gebied

Hervormt het bestreden vonnis als volgt:

Verklaart de beklaagde niet schuldig aan de hem ten laste gelegde feiten onder B en C, spreekt hem hiervan vrij en ontslaat hem van de uit dien hoofde uitgesproken veroordelingen;

Op burgerrechtelijk gebied

Verklaart zich onbevoegd om te oordelen over de vordering van de burgerlijke partij;

De kosten

Veroordeelt de burgerlijke partij tot de kosten van de strafvordering en de burgerlijke vordering in beide aanleggen, deze voorgeschoten door de openbare partij en in totaal begroot op 222,04 euro, het onderzoek geopend zijnde ingevolge de aanstelling als burgerlijke partij;

Veroordeelt de burgerlijke partij tevens tot betaling van een bijdrage van 24,00 euro aan het Fonds voor de juridische tweedelijsbijstand.”

2.2 Tegen dit arrest van 3 mei 2023 tekenden de advocaat van de burgerlijke partij op 8 mei 2023 en het openbaar ministerie op 16 mei 2023 cassatieberoep aan.

3. De tweede kamer van het Hof van Cassatie besliste bij arrest van 17 oktober 2023 als volgt:

“Vernietigt het bestreden arrest behoudens in zoverre het uitspraak doet over de ontvankelijkheid van de hogere beroepen van de eiser II en de verweerder en van het incidenteel beroep van de eiser I en in zoverre het de saisine van het appelgerecht bepaalt.

Beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van het gedeeltelijk vernietigde arrest.

Verwerpt de cassatieberoepen voor het overige.

Veroordeelt de eiser I tot een tiende van de kosten van zijn cassatieberoep.

Laat een tiende van de kosten van het cassatieberoep van de eiser II ten laste van de Staat.

Houdt de beslissing over de overige kosten aan en laat die over aan de rechter op verwijzing.

Verwijst de aldus beperkte zaak naar het hof van beroep te Gent.

Bepaalt de kosten in het geheel op 336,88 euro, waarvan de eiser I 120,36 euro is verschuldigd en de eiser II 181,52 euro is verschuldigd."

4. Op de rechtszitting van 1 februari 2024 legde het hof met toepassing van de artikelen 152, § 1 en 209*bis*, laatste lid, Wetboek van Strafvordering, conclusietermijnen vast en bepaalde de rechtsdag op de rechtszitting van 6 juni 2024.

De conclusietermijnen zijn nageleefd.

5. Het hof hoorde op de openbare rechtszitting van 6 juni 2024 in het Nederlands:

- de beklaagde bijgestaan door meester
advocaat met kantoor
- het openbaar ministerie, vertegenwoordigd door advocaat-generaal;
- de burgerlijke partij bijgestaan door meester
advocaat met kantoor

6. Als gevolg van het arrest van het Hof van Cassatie van 17 oktober 2023 heeft het hof niet meer te beslissen over de ontvankelijkheid van de hoger beroepen van de beklaagde en van het openbaar ministerie, noch over de ontvankelijkheid van het incidenteel beroep van de burgerlijke partij

Het Hof van Cassatie besliste eveneens dat het hof van beroep in het arrest van 3 mei 2023 de saisine correct afbakende. Dit hof heeft daarom enkel nog te oordelen over de beslissingen van het bestreden vonnis die betrekking hebben op de schuldvraag voor de telastleggingen B en C, de eventuele strafmaat en de burgerlijke rechtsvordering. De beslissing van de eerste rechter dat de strafvordering voor de telastlegging A ongegrond is, is definitief.

7.1 Op 29 december 2018 deed aangifte bij de politie te Omstreeks 11.00 uur die dag had hij zijn blauw-gele ara, een Ara ararauna met de naam losgelaten op de weide aan Hij deed dit met toestemming van de eigenaar van die weide, Op diezelfde weide waren ook jagers aanwezig, waaronder de beklaagde Ze hadden toestemming van de eigenaar om daar te jagen. Wat later zag zijn vogel naar beneden vallen. gaf toe dat hij de vogel had neergeschoten met een jachtgeweer en verontschuldigde zich. De vogel was volgens 3.000 euro waard. Hij wilde vergoed worden voor zijn schade.

In zijn klacht met burgerlijke partijstelling voor de onderzoeksrechter en in zijn latere verhoor van 22 maart 2019 verduidelijkte dat hij al zes maanden de toestemming van had om zijn ara daar te laten rondvliegen. Hij had het dier getraind voor het zogenaamde "*free flyen*" of "*vrij vliegen*". Hij kwam er elke week wel eens, samen met een kameraad De grasakker is ingekleurd als jachtgebied en werd met het oog daarop gepacht door wiens familienaam hij niet kende, maar die soms ook vrienden meenam om daar samen te jagen. De meeste jagers wisten dat ze daar ara's lieten vliegen. Ara's kunnen tot 50 à 100 meter hoog vliegen. Volgens hem was een hagelkorrel dodelijk voor een vogel tot op 30 meter.

7.2 De beklaagde verklaarde op 29 april 2019 medejachtrechthouder te zijn van de weide aan samen met die hoofdjachtrechthouder is. Op 29 december 2018 ging hij er wandelen samen met een kameraad. Hij wilde eventueel een duif schieten. Aangekomen aan het veld bleven ze er een tijdje staan. Toen hij naar boven keek, zag hij iets vliegen recht boven hem. Omdat het een exoot was, reageerde hij direct en schoot hij op het dier. Op het moment dat hij de trekker overhaalde, zag hij dat het een ara was. Voordien zag hij enkel aan het silhouet dat het een niet-inheems dier was. De vogel viel wat verder neer. Dichterbij gekomen, zag hij dat het dier een gareeltje aan had. Hij dacht eerst dat het een dier was dat ergens was ontsnapt. Hij schoot duiven tot op 35 meter en vermoedde dat de ara niet verder was toen hij schoot, hij dacht iets boven de boomtoppen.

De eigenaar van de vogel kwam aangereden met de fiets. De beklaagde vertelde hem onmiddellijk dat hij niet de bedoeling had om zijn dier te schieten, maar dat hij had geschoten omdat het een exoot was. Ze hadden dan een discussie of dit wel of niet mocht. Hij jaagde daar al twintig jaar en had nog nooit gehoord over het laten vliegen van ara's op die plek. Ook de boer, eigenaar van de weide, had hem dat niet laten weten.

7.3 bevestigde dat hem enkele maanden eerder had gevraagd of hij zijn vogels over zijn weide mocht laten vliegen. Hij en zijn echtgenote gaven toestemming. De dieren hadden er veel plezier aan, net als zijzelf en de burens. Het was heel speciaal en ook mooi om te zien. Hun kleinkind en de kinderen uit de buurt kwamen er naar kijken. De eigenaar had er een brede horizon, zodat hij zijn dieren in de gaten kon houden.

De weide valt in het jachtgebied van die er jachtrecht heeft. De dag dat de ara werd neergeschoten, kwamen er jagers op hun erf. Een van hen was die zei: "*ik heb wat voor, ik heb een exoot doodgeschoten*". en zijn echtgenote konden niet geloven wat hij had gedaan. Ze lieten hem foto's zien van de losvliegende ara en hij bekende dat het over dat dier ging.

7.4 bezorgde de politie en de onderzoeksrechter een geluidsopname van het gesprek dat hij onmiddellijk na het incident had met de beklaagde. In dit gesprek gaf de beklaagde aan dat hij meende dat het dier een exoot was die ontsnapt was: "*Ja had ik geweten dat die van jou was, dat jullie hier staan te vliegen, voor mij was dat een ontsnapte*

vogel" (p. 12 strafdossier). Volgens hem voorzag de jachtwetgeving dat hij zo'n dier mocht neerschieten.

8.1 Onder de telastlegging B wordt de beklaagde vervolgd voor een inbreuk op de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren, de zogenaamde Dierenwelzijnswet. Artikel 1 van die wet, ongewijzigd sinds de datum van de feiten, bepaalt dat niemand, uitgezonderd bij overmacht, handelingen mag plegen die niet door deze wet zijn voorzien en waardoor een dier zonder noodzaak omkomt of zonder noodzaak een verminking, een letsel of pijn ondergaat. Artikel 35, laatste lid, Dierenwelzijnswet bestraft de overtreding van dit principiële verbod.

Het toepassingsgebied van de Dierenwelzijnswet is, zoals ook de beklaagde terecht opwerpt, beperkt tot dieren die zich onder de hoede van de mens bevinden.

Het staat vast dat de Ara ararauna met de naam _____ op het ogenblik van het incident onder de hoede stond van _____ die het als huisdier hield en ermee aan "*free flying*" ("*vrij vliegen*") deed. Ook voor de beklaagde moest visueel duidelijk zijn dat het dier onder de hoede stond van een mens. Het dier was immers een volgroeide papegaai van 80 à 90 cm groot (stuk 36 van _____), met een vleugelbreedte van minstens dezelfde afmetingen (stuk 14 van de beklaagde) in de voor iedereen zeer opvallende kleuren blauw en geel. Dergelijke papegaaien komen in ons land niet voor in de vrije natuur, maar worden wel geregeld als huisdier gehouden. In het opgenomen gesprek met _____ stelde de beklaagde bovendien uitdrukkelijk: "*voor mij was dat een ontsnapte vogel*" en ook in zijn verklaring bij de politie stelde hij dat hij meende dat het ergens was ontsnapt. Dat het volgens hem ontsnapt was, impliceert dat hij zich moet hebben gerealiseerd dat het onder de hoede van een mens stond.

"*Onder de hoede staan van*" moet in zijn gewone, taalkundige betekenis worden geïnterpreteerd, namelijk als "*onder de bescherming, bewaking en bewaring staan van*". Dit brengt mee dat het gegeven dat een dier is ontsnapt, niet noodzakelijk betekent dat het niet meer onder de hoede zou staan van de eigenaar. Laat staan dat de eigenaar zich van het dier wilde ontdoen.

Hoe dan ook was het dier in deze zaak niet ontsnapt. In dit geval was _____ met _____ op het ogenblik van de feiten aan het vrij vliegen. Anders dan de beklaagde voorhoudt in conclusies is deze activiteit van het vrij vliegen helemaal niet in strijd met het "*onder de hoede zijn van*". Of, met andere woorden, dat _____ op het ogenblik van de feiten vrij liet rondvliegen betekent niet dat hij toen niet meer onder diens hoede stond. Dat _____ tot een kilometer ver kon vliegen en dat een vlucht wel een kwartier kon duren, verandert daar niets aan. Net zo min als het feit dat hij bij die vlucht uit het zicht van de eigenaar was, of dat _____ ver uit de buurt zou zijn geweest op het ogenblik dat de beklaagde het dier neerschoot. Het is zonder relevantie dat niet bewezen zou zijn waar _____ precies werd losgelaten en dat _____ verklaarde geen schot te hebben gehoord. De activiteit van het vrij vliegen bestaat er immers in dat de vogel wordt

losgelaten om vrij rond te vliegen, maar er op getraind is om steeds, na korte tijd, naar zijn eigenaar terug te keren. Dit laatste zou zeker zijn gebeurd, als de beklaagde niet had neergeschoten.

De beklaagde had zich moeten realiseren en had er rekening mee moeten houden dat de papegaai een huisdier was dat aan iemand toebehoorde die het tijdelijk vrij liet rondvliegen. Zelfs als het dier zou zijn ontsnapt, was dit voor de beklaagde geen vrijgeleide om het neer te schieten.

Alleen al hieruit volgt dat de beklaagde zich niet kan beroepen op de door hem ingeroepen uitzondering van artikel 15, § 1, tweede lid, 2° Dierenwelzijnswet dat voorziet:

"Een gewerveld dier mag alleen worden gedood na voorafgaande bedwelming. Het mag alleen gedood worden door een persoon die daarvoor de nodige kennis en bekwaamheid heeft en volgens de voor het dier minst pijnlijke, snelste en meest selectieve methode.

In afwijking van het eerste lid, mag een gewerveld dier gedood worden zonder voorafgaande bedwelming:

1° in geval van overmacht;

*2° bij **jacht** of visvangst;*

3° in het kader van de bestrijding van schadelijke organismen."

Volgens artikel 2, tweede lid, Jachtdecreet (van 24 juli 1991, BS 7 september 1991) is een jachtdaad een handeling waarbij wild gedood of gevangen wordt, alsmede de handelingen waarbij dat wild met dat doel wordt opgespoord en achtervolgd. Artikel 3 van datzelfde decreet somt op wat onder "wild" moet worden verstaan. Welnu, papegaaien behoren niet tot de daarin vermelde diersoorten.

8.2 Artikel 70 Strafwetboek voorziet dat behoudens wat de misdrijven betreft, zoals bepaald in boek II, titel *Ibis*, er geen misdrijf is wanneer het feit door de wet voorgeschreven en door de overheid bevolen is. Volgens de beklaagde schrijft het Soortenbesluit (Besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 met betrekking tot soortenbescherming en soortenbeheer, BS 13 augustus 2009), zoals van toepassing op het ogenblik van de feiten, voor dat hij als in de vrije natuur geïntroduceerde exoot moest, minstens mocht doodschieten, zodat er geen sprake kan zijn van een misdrijf. Concreet verwijst de beklaagde naar (onder meer) artikel 31/11, 2° en bijlage 3/1 Soortenbesluit.

De redenering van de beklaagde is niet juist. De *Ara ararauna* zoals er een was, is een Zuid-Amerikaanse papegaaiensoort en dus een uitheemse soort die op het grondgebied van de Europese Unie, laat staan van Vlaanderen of België van nature niet in het wild voorkomt.

Volgens artikel 17 Soortenbesluit is het verboden om specimens van soorten die onder het toepassingsgebied vallen van dit besluit, opzettelijk te introduceren in het wild.

Artikel 1, 12°, Soortenbesluit omschrijft het begrip "introduceren in het wild" als "het vrijlaten van dieren of het aanplanten of uitzaaien van planten op alle terreinen en plaatsen, ongeacht de aard of de bedekking van die plaatsen, en als die niet zijn afgesloten door een doorlopende constructie die de verspreiding van de dieren of planten naar omliggende terreinen en plaatsen onmogelijk maakt."

Artikel 31/11, 2°, Soortenbesluit bepaalt: "In het wild voorkomende uitheemse soorten die niet vallen onder afdeling 1 en 2, van dit hoofdstuk, kunnen aangepakt worden op een van de volgende wijzen: [...] 2° door bestrijding conform bijlage 3/1."

In het arrest van 17 oktober 2023 besliste het Hof van Cassatie dat het aanpakken en bestrijden van uitheemse soorten zoals bedoeld in artikel 31/11 Soortenbesluit slechts van toepassing is op in het wild voorkomende uitheemse soorten. Die bepaling, zo stelde het Hof, is niet van toepassing op specimens van niet-invasieve uitheemse soorten die als huisdier worden gehouden, onder de hoede staan van de mens en derhalve niet in het wild worden geïntroduceerd noch in het wild voorkomen in de zin van voormelde bepalingen (randnummer 6 van het arrest).

Het Hof besliste eveneens dat de loutere omstandigheid dat de eigenaar van een niet-invasieve uitheemse vogel die hij als huisdier onder zijn hoede houdt dit dier voor een beperkte periode laat rondvliegen zonder zich aldus ervan te ontdoen, niet tot gevolg heeft dat dit dier in het wild wordt geïntroduceerd of zich in het wild bevindt in de zin van voormelde bepalingen (randnummer 7 van het arrest).

Het is dan ook tevergeefs dat de beklaagde aanvoert dat de Ara ararauna op het ogenblik van de feiten niet langer onder de hoede stond van zijn eigenaar en moet worden beschouwd als een uitheemse vogel die geïntroduceerd was in het wild. Hoger besliste het hof al dat het gegeven dat de papegaai tijdelijk vrij aan het rondvliegen was, niet betekent dat hij niet meer onder de hoede stond van zijn eigenaar. Papegaai was het huisdier van . Het dier was zeker niet in het wild geïntroduceerd, nu het slechts voor een beperkte periode liet rondvliegen en helemaal de bedoeling niet had zich ervan te ontdoen.

In conclusies zet de beklaagde uitvoerig uiteen waarom papegaai volgens hem wel in het wild was geïntroduceerd en op het ogenblik van de feiten niet onder de hoede van zijn eigenaar stond. De argumenten die hij daartoe aanvoert, doen niet ter zake. Anders dan hij in conclusies suggereert, vernietigde het Hof van Cassatie het arrest van het hof van beroep van 3 mei 2023 niet louter en alleen omdat het tegenstrijdig stelde dat de ara enerzijds onder de hoede viel van zijn eigenaar en anderzijds dat de vogel kon bestreden worden als in het wild voorkomende uitheemse soort. Zoals hiervoor aangehaald besliste het Hof van Cassatie in het arrest van 17 oktober 2023 ook dat het voor een beperkte periode vrij laten rondvliegen van de ara zonder er zich van te ontdoen, niet gelijk te stellen is met het in het wild introduceren ervan in de zin van het Soortenbesluit.

Waar de beklaagde voorheen niet betwistte dat de Ara ararauna een niet-invasieve uitheemse soort is, stelt hij nu dat de papegaai wel degelijk tot de invasieve soorten zou moeten worden gerekend. Dit is niet correct. Artikel 1, 4°, Soortenbesluit omschrijft een invasieve soort als een uitheemse soort die zich massaal verspreidt of kan verspreiden in zijn nieuwe omgeving en zodoende een bedreiging kan vormen, hetzij voor het vermogen van het natuurlijk milieu om in menselijke behoeften te voorzien, hetzij voor de inheemse biodiversiteit. Uit geen enkel gegeven blijkt dat de Ara ararauna daartoe zou behoren. Ook uit de stukken van de burgerlijke partij waarnaar de beklaagde verwijst, blijkt dit onvoldoende. Deze diersoort komt daarenboven niet voor op de Unielijst van invasieve exoten (stuk 7 van de beklaagde). Hoe dan ook is het zonder relevantie of de Ara ararauna een invasieve of niet-invasieve uitheemse soort is, nu vaststaat dat dit dier niet in het wild introduceerde en het dier op het Belgisch grondgebied van nature niet in het wild voorkomt.

8.3 Eveneens ten onrechte verwijst de beklaagde naar een nota van het Agentschap Natuur en Bos (hierna: ANB) uit 2012, die werd gepubliceerd op de website van ANB en onder andere door de belangenvereniging Hubertus Vereniging Vlaanderen bij de jagers zou zijn verspreid (stuk 1 van de beklaagde). Die nota zou volgens de beklaagde de waarde hebben van een omzendbrief en zou aangeven dat het doden van alle (zowel invasieve als niet-invasieve) uitheemse dieren volgens de Vlaamse jachtregelgeving niet is verboden en dus toegelaten is.

Deze nota is juridisch niet correct, aangezien volgens de nota het Jachtdecreet een wettelijke basis voorziet om uitheemse dieren te doden. Hoger stelde het hof al dat het Jachtdecreet enkel van toepassing is op "wild", waarbij "wild" moet worden begrepen als de dieren opgesomd in artikel 3 Jachtdecreet. Uitheemse dieren zoals de Ara ararauna maken geen deel uit van die opsomming.

Bovendien stelde getuige [naam], beleidsmedewerker Jacht en Wildbeheer van het ANB, op de rechtszitting van het hof van beroep [naam] van 9 maart 2023 dat de bewuste nota na de wijziging van het Soortenbesluit op 17 juni 2016 werd ingetrokken en op een bepaald ogenblik is verdwenen van de website van het ANB (stuk 19, kapt rechtspleging procedure hof van beroep te [naam]). Het is daarom niet aannemelijk dat de nota op ogenblik van de feiten in huidig dossier, nog in omloop was.

8.4 In ondergeschikte orde beroept de beklaagde zich op de dwaling. Dwaling kan slechts schuldsluitend zijn als ze onoverkomelijk is, wat betekent dat uit de omstandigheden kan worden afgeleid dat de persoon die zich op de dwaling beroept, heeft gehandeld zoals ieder redelijk en voorzichtig persoon in dezelfde situatie zou hebben gehandeld. Dit is niet het geval voor de beklaagde. Geen enkel redelijk en voorzichtig persoon zou een vrij rondvliegende papegaai die in onze contreien niet in de vrije natuur voorkomt maar wel geregeld wordt gehouden als huisdier, zomaar neerschieten.

Dat verschillende (natuur)inspecteurs meenden dat de beklaagde niets verkeerd had gedaan, doet hieraan geen afbreuk. Mogelijk waren ze niet op de hoogte van alle omstandigheden van de zaak. Anders dan de beklaagde aanvoert, stelde beleidsmedewerker Jacht en Wildbeheer van het ANB, in zijn e-mail van 20 december 2019 niet dat de beklaagde geen strafbare feiten heeft gepleegd. Hij antwoordde in die e-mail enkel – negatief - op de vraag van de onderzoeksrechter of er in Vlaanderen een "*best practice*"/handleiding of omzendbrief in functie van het doden van dieren bij jacht of bestrijding van dieren bestond. Ook tijdens zijn verhoor als getuige door het hof van beroep zei hij dit niet.

Het is niet aannemelijk dat de in het vorige randnummer al aangehaalde nota van het ANB van 2012 op het ogenblik van de feiten nog in omloop was, zodat de beklaagde alleen al daarom zich evenmin op die nota kan beroepen om te stellen dat hij zou hebben gedwaald. Bovendien leidt het hof uit de door de beklaagde zelf aangehaalde e-mail van 20 december 2019 van af dat die nota niet kan worden beschouwd als een handleiding, laat staan omzendbrief in functie van het doden van dieren bij jacht of bestrijding van dieren. Daarbij komt nog dat niet blijkt dat de beklaagde op het ogenblik van de feiten kennis had van die nota. Hij verwees er alleszins niet naar bij verhoor door de politie.

Dat zijn wapenvergunning en jachtverloven tot op vandaag niet zijn ingetrokken, toont evenmin aan dat de beklaagde onoverwinnelijk zou hebben gedwaald. Ook de complexiteit van de jachtregelgeving in brede zin is geen reden om de onoverwinnelijke dwaling in dit geval te aanvaarden.

De nota van minister waarnaar de beklaagde verwijst (stuk 8 van de beklaagde), heeft betrekking op halsbandparkieten, niet op papegaaien van het type Ara ararauna zoals het huisdier van er een was.

8.5 Er bestond geen enkele noodzaak voor de beklaagde om de Ara ararauna met de naam te doden. Het Soortenbesluit noch een uit 2012 daterende, weer ingetrokken nota van het ANB of enige andere regelgeving rechtvaardigen het doden van dit huisdier dat op het ogenblik van het incident onder de hoede stond van zijn eigenaar en niet in het wild was geïntroduceerd.

Het hof verklaart de beklaagde daarom schuldig aan de telastlegging B.

8.6 Artikel 541, eerste lid, Strafwetboek stelt strafbaar het buiten noodzaak een ander huisdier dan de in artikel 538 vermelde te hebben gedood op een plaats waarvan degene aan wie het dier toebehoort, eigenaar, vruchtgebruiker, gebruiker, huurder, deelpachter of pachter is.

Aan de toepassingsvoorwaarden voor dit misdrijf is niet voldaan. had weliswaar de toestemming van om met zijn papegaai op diens weide aan "*free flying*" te doen, plaats waar de beklaagde het dier heeft neergeschoten, maar dat is

niet voldoende om hem als een daadwerkelijke gebruiker van die plaats te beschouwen, zoals bedoeld in die strafbepaling. Het hof spreekt de beklaagde daarom vrij voor de telastlegging C.

9. De beklaagde schoot de Ara ararauna neer, toebehorend aan _____ op een ogenblik dat die laatste het dier kortstondig vrij liet rondvliegen. De beklaagde die zinnens was om die dag wat te jagen op duiven, schoot in een impuls, zonder goed na te gaan welke vogel hij precies neerhaalde. Pas achteraf realiseerde hij zich dat hij iemands huisdier had gedood, waarvan hij dacht dat het mogelijk was ontsnapt.

De beklaagde is jager en hanteert dus vuurwapens. Het is van het grootste belang dat jagers niet zomaar schieten om te schieten, maar enkel jagen op dieren binnen de grenzen van wat de toepasselijke wetgeving hen toelaat. Niet alleen ter vrijwaring van de biodiversiteit, maar ook om te vermijden dat zoals in dit geval, iemands huisdier zomaar, zonder enige noodzaak wordt gedood.

Het onoordeelkundig gebruik van zijn vuurwapen heeft tot gevolg gehad dat een levend wezen zonder noodzaak werd gedood en bracht morele schade mee voor de eigenaar die het dier al jaren met de grootste zorg omringde en er een affectieve band mee had.

Een principiële straf is daarom noodzakelijk.

Artikel 35, laatste lid, Dierenwelzijnswet voorzag op het ogenblik van de feiten in een gevangenisstraf van een maand tot zes maanden en/of een geldboete van 52 euro tot 2.000 euro. De nu toepasselijke straffen zijn een gevangenisstraf van acht dagen tot vijf jaar en/of een geldboete van 52 euro tot 100.000 euro. Met toepassing van artikel 2, tweede lid, Strafwetboek past het hof de minst zware straffen toe.

De hierna bepaalde geldboete is volgens het hof een passende en noodzakelijke maatschappelijke reactie, die de beklaagde moet doen beseffen dat hij uiterst voorzichtig moet omgaan met wapens en zorgvuldig moet nagaan of de dieren waarop hij wil jagen, wel mogen gejaagd worden.

Dat deze veroordeling mogelijk meebrengt dat hij niet meer zal mogen jagen betekent niet dat de sanctie disproportioneel is. De dreigende intrekking van zijn jachtverlof is louter het gevolg van het misdrijf dat de beklaagde pleegde, niet van de door het hof opgelegde straf. Ook het gegeven dat twee natuurinspecteurs meenden dat de beklaagde niets verkeerd heeft gedaan, brengt niet mee dat elke bestraffing buitenproportioneel zou zijn.

De geldboete die het hof oplegt, leidt bovendien niet tot de sociale declassering van de beklaagde en belemmert evenmin zijn sociale reclassering. Het hof gaat dan ook niet in op zijn vraag om hem de gunst van de opschorting te verlenen. Dat hij is blootgesteld aan harde reacties onder meer op sociale media, is evenmin een reden om de opschorting toe te staan.

Wel brengt het hof het blanco strafregister van de beklaagde in rekening. Daarbij komt dat de beklaagde blijk heeft gegeven van oprechte spijt. Om die redenen verleent het hof uitstel voor de helft van de geldboete. De beklaagde voldoet daarvoor aan de wettelijke voorwaarden.

Het hof verhoogt de geldboete met 70 deciemmen. De vervangende gevangenisstraf die het voorziet, zet de beklaagde er voldoende toe aan om de geldboete te betalen.

10. De eerste rechter verklaarde terecht het vuurwapen Arizaga type Caliber 16 verbeurd met toepassing van de artikelen 42, 1° en 43 Strafwetboek, zijnde een voorwerp dat gediend heeft voor het plegen van het misdrijf van de telastlegging B en dat eigendom is van de beklaagde.

Het overtuigingsstuk met nummer _____ moet aan de beklaagde worden teruggegeven. Het overtuigingsstuk met nummer _____ stelt het hof ter beschikking van het openbaar ministerie.

11. De beklaagde is gehouden tot de kosten in eerste aanleg en tot de kosten van zowel de beroepsprocedure voor cassatie als de kosten van de beroepsprocedure na cassatie, aan de zijde van het openbaar ministerie begroot zoals hierna bepaald.

Wat de kosten van de cassatieprocedure betreft, besliste het Hof van Cassatie dat _____ één tiende van zijn kosten zelf diende te dragen, terwijl één tiende van de kosten van het cassatieberoep van het openbaar ministerie, ten laste werden gelegd van de Staat. Over het saldo moet dit hof beslissen. Dit saldo bedraagt 303,20 euro. Het hof veroordeelt de beklaagde tot betaling van dit bedrag.

Veroordeeld tot een correctionele hoofdstraf moet de beklaagde de bijdrage betalen van 25 euro tot financiering van het bijzonder Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders (art. 29 van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen). Deze bijdrage, die een eigen aard heeft en geen straf inhoudt, wordt vermeerderd met 70 deciemmen tot 200 euro, en dit ongeacht de datum van de bewezen verklaarde feiten.

Met toepassing van artikel 91 koninklijk besluit van 28 december 1950 houdende het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken veroordeelt het hof de beklaagde tot de vaste vergoeding voor de kostprijs van het verloop van de strafprocedure, die geïndexeerd 58,90 euro bedraagt. Met toepassing van diezelfde bepaling verhoogt het hof de kosten in hoger beroep met 10 %.

Overeenkomstig artikel 4, § 3 en artikel 5, § 1, wet van 19 maart 2017 tot oprichting van een Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijsbijstand, veroordeelt het hof de beklaagde ook tot het betalen van een bijdrage aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijsbijstand, die sinds 1 oktober 2022 na indexatie 24 euro bedraagt.

12.1 De beklaagde is met toepassing van artikel 1382 Oud Burgerlijk Wetboek gehouden om de schade te vergoeden die de burgerlijke partij heeft geleden als gevolg van het misdrijf van de telastlegging B en die een door de beklaagde gepleegde fout uitmaakt.

De eerste rechter kende aan de burgerlijke partij een materiële schadevergoeding toe van 6.500 euro en een morele schadevergoeding van 750 euro.

De burgerlijke partij kan zich vinden in het bedrag van de toegekende materiële schadevergoeding, maar vraagt het hof om de morele schadevergoeding te verhogen tot 1.250 euro.

12.2 was een blauw-gele ara van vier jaar oud die de burgerlijke partij zelf heeft gekweekt en sinds hij uit het ei kwam, grootgebracht. Uit de zoekertjes die hij voorlegt, blijkt dat de vraagprijs voor een blauw-gele ara van zes maanden tot één jaar oud 2.500 tot 2.650 euro bedraagt, inclusief kooi en Java-boom (stukken 18 en 19 van de burgerlijke partij). Uit zijn stuk 20 dan weer blijkt de aanschafkost van enkel het dier 1.450 euro te bedragen.

Het is aangetoond dat de burgerlijke partij heel wat heeft geïnvesteerd in onder andere door het dier te leren "vrij vliegen". De burgerlijke partij volgde daarvoor een speciale opleiding in Nederland (stuk 21 van de burgerlijke partij) en investeerde heel wat tijd om zijn huisdier deze techniek aan te leren. is omwille van zijn leeftijd en omwille van zijn uitzonderlijk getrainde karakter daarom niet te vergelijken met een jong, nog niet opgeleid dier van enkele maanden tot één jaar oud dier. Zijn waarde ligt merkkelijk hoger.

Het spreekt voor zich dat de kosten van voeding, het stroomverbruik voor de warmtekast waarin het dier de eerste drie maanden verbleef en dergelijke, niet kunnen worden begrepen in de door de beklaagde verschuldigde schadevergoeding.

Rekening houdend met al deze gegevens begroot het hof de waarde van de Ara ararauna, genaamd, bij gebrek aan objectieve gegevens die een meer concrete schadebegroting mogelijk maken, in billijkheid op **5.000 euro**.

Verder vraagt de burgerlijke partij schadevergoeding voor het transport van na de feiten naar dierenartsenpraktijk en de consultatie bij de dierenarts. Hij begroot de daarvoor gemaakte kosten op 300 euro, maar legt daarvan geen enkel stuk voor. Uit het strafdossier blijkt dat de burgerlijke partij na de feiten inderdaad heeft overgebracht naar de dierenarts die een RX-foto van het dier nam. Ongetwijfeld heeft hij de dierenarts hiervoor een vergoeding betaald. Voor de verplaatsing naar de dierenarts maakte hij verplaatsingskosten. Bij gebrek aan stukken begroot het hof ook al deze kosten in billijkheid, meer bepaald op **75 euro**.

De burgerlijke partij toont aan dat hij erg gehecht was aan zijn huisdier. Hij trok er zeer geregeld mee op uit. Ze brachten veel tijd samen door. De beklaagde maakte daar op een zeer brueske en gewelddadige manier een eind aan. Anderzijds blijkt uit het dossier niet met

zekerheid dat het dier nadat het uit de lucht was geschoten, nog werd gegrepen door een hond en is niet bewezen dat de beklaagde heeft geprobeerd het te verstoppen. De eerste rechter begrootte de morele schade rekening houdend met alle omstandigheden passend op **750 euro**. Het hof bevestigt deze beslissing. Een grotere schade is niet bewezen.

Het hof vermeerderdert deze bedragen met de interesten, zoals hierna bepaald.

Er is geen reden om de aansprakelijkheid te verdelen en de burgerlijke partij daarom slechts een gedeelte van deze vergoedingen toe te kennen. Anders dan de beklaagde argumenteert, is "*free flying*" of "*vrij vliegen*" geen illegale activiteit. Dat het risico zou hebben bestaan dat het dier niet zou terugkeren, gevangen zou worden door een roofdier, het slachtoffer kon worden van het verkeer, tegen een hoogspanningsleiding of een windmolen kon vliegen of kon geschoten worden in het kader van bestrijding, is evenmin een reden om de aansprakelijkheid te verdelen. Aan dat laatste moest de burgerlijke partij zich hoe dan ook helemaal niet verwachten, aangezien het dier eenvoudigweg niet mocht bestreden worden. De overige door de beklaagde aangehaalde risico's hebben zich niet gerealiseerd.

Ook het feit dat de burgerlijke partij liet rondvliegen in een jachtgebied, is geen reden om hem slechts een deel van de schadevergoeding toe te kennen, waarop hij nochtans principieel recht heeft. Geen enkele regelgeving liet de beklaagde toe de ara neer te schieten. De burgerlijke partij mocht ervan uitgaan dat de jagers die in het gebied aanwezig waren, goed wisten op welke dieren ze mochten schieten en op welke niet. Er zijn bovendien aanwijzingen in het dossier dat heel wat mensen uit de omgeving van de plaats van de feiten, ook een deel van de jagers, op de hoogte waren van het feit dat er regelmatig een ara over het jachtrevier vloog.

De exacte locatie waar de burgerlijke partij zijn huisdier losliet, is zonder relevantie voor de beoordeling van de aansprakelijkheid. Dat hij geen schot hoorde, toont niet aan dat hij zich op een grote afstand moet hebben gevonden en doet evenmin terzake. De burgerlijke partij verklaarde bij verhoor tijdens het onderzoek dat dit het gevolg was van de windrichting, wat het hof aanneemt.

Dat er in de regio halsbandparkieten zouden voorkomen, is evenzeer zonder relevantie voor de beoordeling van de aansprakelijkheidsverdeling.

12.3 Met toepassing van artikel 162*bis*, samen gelezen met artikel 211 Wetboek van Strafvordering veroordeelt ieder veroordelend arrest uitgesproken tegen de beklaagde, deze beklaagde tot het betalen aan de burgerlijke partij van de rechtsplegingsvergoeding bepaald in artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek. Deze rechtsplegingsvergoeding is verschuldigd per aanleg. De strafrechter moet de rechtsplegingsvergoeding begroten. Deze begroting heeft het bedrag van de vordering als maatstaf en wordt bepaald door artikel 2 van het koninklijk besluit van 26 oktober 2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding in artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek.

De burgerlijke partij vorderde in eerste aanleg een schadevergoeding in hoofdsom van 9.050 euro. Zelfs rekening houdend met de gevorderde vergoedende interesten, begrootte de eerste rechter de rechtsplegingsvergoeding correct op 1.170 euro, het basisbedrag voor vorderingen van 5.000,01 tot 10.000 euro.

In hoger beroep herleidde de burgerlijke partij zijn vordering tot 7.750 euro. De geïndexeerde basisrechtsplegingsvergoeding voor vorderingen van 5.000,01 tot 10.000 euro bedraagt nu 1.350 euro.

De lange duur van de procedure, met onder andere een getuigenverhoor voor het hof van beroep en de procedure voor het Hof van Cassatie, zijn geen redenen om de rechtsplegingsvergoeding in hoger beroep te begroten op het maximumbedrag. De aandacht die deze zaak kreeg van "*de jagerswereld*" en de proporties die de zaak daardoor zou hebben aangenomen, zijn dat evenmin. Het blijkt niet dat de beklaagde "*vertragingsmaneuvers*" heeft aangewend.

Toegepaste wetsartikelen:

Het hof maakt toepassing van de hiervoor aangehaalde artikelen en de artikelen:

- 211 en 211*bis* Wetboek van Strafvordering,
- 24 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken.

Beslissing van het hof:

Het hof,
rechtsprekend op tegenspraak,

beslist binnen de perken van de saisine over de grond van de hoger beroepen **met eenparige stemmen** als volgt:

op strafgebied:

spreekt de beklaagde vrij voor de telastlegging C, maar verklaart hem schuldig aan de telastlegging B;

veroordeelt de beklaagde voor de telastlegging B tot een geldboete van 500 euro, vermeerderd met 70 deciem en zo gebracht op 4.000 euro, of een vervangende gevangenisstraf van drie maanden;

verleent de beklaagde gewoon uitstel voor de helft van de geldboete, gedurende een proeftermijn van drie jaar;

verklaart het vuurwapen Arizaga type Caliber 16 verbeurd;

beveelt de teruggave van het overtuigingsstuk met nummer _____ aan de beklaagde

stelt het overtuigingsstuk met nummer _____ ter beschikking van het openbaar ministerie;

veroordeelt de beklaagde _____ tot betaling van een bedrag van 25 euro, vermeerderd met 70 deciem en zo gebracht op 200 euro als bijdrage tot de financiering van het fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders;

veroordeelt de beklaagde _____ tot betaling van een bedrag van 58,90 euro als vergoeding voor de kostprijs van het verloop van de strafprocedure;

veroordeelt de beklaagde _____ tot betaling van een bijdrage van 24 euro aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijsbijstand;

veroordeelt de beklaagde _____ tot betaling van de kosten van de strafvordering, voor het openbaar ministerie begroot op 58,70 euro in eerste aanleg, op 167,75 euro voor de beroepsprocedure voor cassatie en op 68,53 euro voor de beroepsprocedure na cassatie;

veroordeelt de beklaagde _____ tot betaling van 303,20 euro van de kosten van de cassatieprocedure;

op burgerlijk gebied:

veroordeelt de beklaagde _____ tot betaling aan de burgerlijke partij van een bedrag van **5.825 euro**, vermeerderd met de vergoedende interesten vanaf 29 december 2018 tot de dag van dit arrest, vanaf dan meer de gerechtelijke interesten tot de dag van betaling, telkens aan de wettelijke interestvoet;

veroordeelt de beklaagde _____ tot betaling van de kosten van deze burgerlijke partij, met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding begroot op 1.170 euro in eerste aanleg en op 1.350 euro in beroep;

wijst het meer of anders gevorderde af als ongegrond.

|

Kosten eerste aanleg i: **€ 58,70**

Kosten beroep	i:	
Afschrift vonnis:		€ 33,00
Afschriften akten HB:		€ 6,00
Opstelrecht ber.bekl.:		€ 35,00
Dagv. bekl.:		€ 26,78
Dagv. BP:		€ 27,72
Afschrift tussenvns 4.1.'23:		€ 24,00
		€ 152,50
+ 10 % :		€ 15,25
Totaal :		€ 167,75

Kosten Cassatie (in totaal): **€ 336,88**

Kosten beroep	:	
Dagv. bekl.:		€ 31,15
Dagv. BP:		€ 31,15
		€ 62,30
+ 10 % :		€ 6,23
Totaal :		€ 68,53

Dit arrest is gewezen door het hof van beroep, tiende correctionele kamer, samengesteld uit raadsheer als waarnemend kamervoorzitter, raadsheer en plaatsvervangend magistraat en in openbare rechtszitting van **6 september 2024** uitgesproken door wnd. kamervoorzitter in aanwezigheid van advocaat-generaal, met bijstand van griffier